

Tijdslijn

In een poging om terug te keren naar zijn communistische wortels, keerde Voorzitter Mao Zedong zich tot de jeugd van het land om de Grote Proletarische Culturele Revolutie te helpen starten. De jongeren werden opgeroepen leidende intellectuelen, partijleiders en zelfs hun eigen ouders onderuit te halen. Deze tieners vormden de zogenaamde Rode Gardisten.

- Oktober 1949:** Mao verklaart de overwinning in de Communistische revolutie en vestigt de Volksrepubliek China.
- Mei 1966:** Artikelen in de staatskranten introduceren het idee van een *Culturele Revolutie*.
Groepjes Rode Gardisten verschijnen overal in China.
- Augustus 1966:** Mao Zedong lanceert officieel de *Grote Proletarische Culturele Revolutie* met een toespraak bij de Chinese Communistische partij.
- Oktober 1966:** Mao Zedong roept de Rode Gardisten op om de Vier Ouden te vernietigen: oude ideeën, oude cultuur, oude gebruiken en oude gewoontes.
- Januari 1967:** Rode Gardisten weten een provinciaal partij kader af te zetten en te vervangen met radicale bestuurders
- Februari 1967:** Hooggeplaatsten binnen de communistische partij roepen op tot een einde aan de Culturele Revolutie, maar Mao Zedong besluit deze voort te zetten.
- Zomer van 1967:** Mao Zedong vervangt partijbonzen van voor de Culturele Revolutie door radicalen die de Revolutie steunen.
- 1968:** Op gezag van Mao Zedong worden de Rode Gardisten opgebroken tijdens de 'Beweging naar het Platteland' waarbij individuele tieners naar dorpjes door heel China werden 'gezonden' om te 'leren van de boeren' aldaar.
- April 1969:** Mao Zedong verklaart de overwinning van de Culturele Revolutie en steunt Lin Biao als zijn opvolger.

Bron A - Het Rode Boekje van Mao

Het Rode Boekje is een verzameling van Mao Zedongs uitspraken die gebruikt werden als bron van inspiratie en richtlijnen voor de Rode Gardisten tijdens de Culturele Revolutie. Hieronder volgen twee fragmenten.

390. De wereld is evengoed van jullie als van ons, maar uiteindelijk is ze van jullie. Jullie jonge mensen, vol energie en levenskracht, zijn in de bloei van jullie leven., zoals de zon om acht of negen uur 's morgens. Onze hoop is op jullie gevestigd. (...)
De wereld behoort jullie toe. De toekomst van China behoort jullie toe.

Gesprek op een bijeenkomst met Chinese studenten en leerlingen in Moskou (17 november 1957)

391. We moeten al onze jonge mensen helpen begrijpen dat ons land nog er arm is, dat we in korte tijd geen radicale veranderingen in deze situatie kunnen brengen en dat China alleen door de gezamenlijke inspanningen van onze jongere generatie en ons hele volk, door hun eigen handen uit de mouwen te steken, binnen enkele tientallen jaren sterk en welvarend gemaakt kan worden. De vestiging van ons socialistische systeem heeft de weg naar de ideale maatschappij van de toekomst vrijgemaakt, maar om dit ideaal te verwezenlijken, zal er hard gewerkt moeten worden

Over de juiste behandeling van tegenstellingen onder het volk (27 februari 1957)

Bron B: Lied van de Rode Garde

Vaderlandslievende liederen en slogans behoren tot de kenmerkende uitingen van de Culturele Revolutie. Dit lied is geschreven rond 1967 door de Liederens Afdeling van het Volksbevrijdingsleger (zoals het Rode Leger na 1946 heet).

Rode Gardisten, Rode Gardisten, Brandend met revolutionaire ijver, Getest door de storm van klassenstrijd, Getemperd door de strijd, Onze harten zijn rood. Standvastig, richting duidelijk, Onze revolutionaire geest sterk.
Wij volgen het feest met volle overgave, Wij zijn de Rode Garde van voorzitter Mao!

Rode gardisten, rode gardisten
Wij willen de opvolgers van het communisme zijn
De revolutionaire rode vlag passeert van generatie op generatie Wij willen in een glorieuze traditie staan.
Houdend van het land, houdend van het volk, Houdend van het collectief, houdend van de arbeid Verbinden wij ons met de arbeiders en de boeren
Wij zijn de Rode Gardisten van voorzitter Mao!

Bron C - In het centrum van de storm

Rae Yang was in het voorjaar van 1966 een jong meisje toen ze onderdeel werd van de Rode Garde tijdens de Culturele Revolutie. In 1997 publiceerde ze haar memoires waarin ze het verhaal van haar en haar familie in China ten tijde van de politieke onrust gedurende de periode 1950 – 1990 vertelt. In dit fragment schrijft ze over haar vroegste ervaringen bij de Rode Garde.

Toen de Culturele Revolutie uitbraak eind mei 1966, voelde ik me als de aap Sun Wukong uit de fabel waarin hij bevrijd werd uit de kerker onderin een enorme berg waar hij vijfhonderd jaar in opgesloten zat. Het was Voorzitter Mao die ons bevrijd had door ons toe te staan te rebelleren tegen de autoriteiten. Als studente, de eerste autoriteit waar ik tegen wilde rebelleren was Lerares Lin, onze mentor. Een groot deel van haar taak was ervoor te zorgen dat wij ons correct gedroegen en dachten.

Nu was de tijd gekomen om als underdogs voor onszelf op te komen, om gerechtigheid te krijgen! Onmiddellijk nam ik een penseel en ter hand, doopte deze in de zwarte inkt en schreef een lange dazibao. Gebruik makend van een aantal retorische technieken die Lerares Lin ons geleerd had, beschuldigde ik haar van een gebrek aan proletarisch gevoel ten opzichte van haar studenten, van het ze behandelen als de vijand, van het eigenwijs zijn en van het onderdrukken van afwijkende meningen. Mijn klasgenoten steunden me door ook hun namen eronder te zetten. Vervolgens brachten we de dazibao naar Lerares Lin's huis dat vlakbij was en plakten het op de muur van haar slaapkamer, zodat ze het elke dag en nacht nauwkeurig zou kunnen lezen. Het was ons antwoord op de oproep van Mao om tegen de revisionistische onderwijspraktijk in te gaan.

Binnen een paar dagen verschenen overal dazibao geschreven door studenten, leraren, de schoolleiding, arbeiders en bibliothecarissen, als bamboescheuten na een voorjaarsbui. Smerige en donkere geheimen werden openbaar gemaakt. Elke dag deden we schokkende ontdekkingen. De heilige aureool rond de hoofden van de leraren, die terugging op de 2500 jaar oude traditie uit de tijd van Confucius, verdween hiermee. Nu moesten leraren een aantal zaken leren van hun studenten. Ouders zouden door hun kinderen worden onderwezen in plaats van andersom, zoals Voorzitter Mao duidelijk maakte. Overheidsfunctionarissen zouden hun oren moeten wassen om naar het gewone volk te kunnen luisteren.

Bron D - Onder de Rode Zon Memoires

Onder de Rode Zon is een autobiografie uit 2005 geschreven door Fan Cao over haar ervaringen gedurende de Culturele Revolutie. Hieronder een fragment daaruit.

Ik zat in de brugklas toen de Grote Culturele Revolutie uitbrak. Opgroeiend in het 'Nieuwe China' werden we gevoed met de revolutionaire ideeën gedrenkt in het rode zonlicht van Mao. We vereerden Mao op dezelfde manier als vrome christenen hun God aanbidden en wij waren volledig toegewijd aan hem. Ikzelf geloofde echt dat we aan het werk waren het paradijs op aarde te vestigen en dat we de hele wereld gingen redden. Hoe fijn was het om het grote einddoel van het bevrijden van de hele mensheid te hebben! Maar in feite begrepen we niet eens wat revolutie was en hoe mensen elders in de wereld werkelijk leefden.

Ik mocht niet lid worden van de Rode Gardisten, gewoon omdat mijn grootouders rijk waren voordat de communisten hun land afpakten. En mijn ouders werden beschouwd als 'intellectuelen' wat ze onmiddellijk antirevolutionairen maakte ondanks het feit dat ze Mao's idealen volgden sinds hun vroege volwassenheid. Als faculteitsmedewerkers van de universiteit verkeerden mijn ouders uiteraard in de problemen. Ik werd vanzelfsprekend ook schuldig bevonden omdat ik hun kind was. Nog maar 13 jaar oud werd ik een slachtoffer van de revolutie. Ik raakte al mijn vrienden kwijt en ik leefde een aantal jaar in voortdurende angst. Ondanks dit ondraagbare leven, durfde ik mijn geloof in de revolutie niet aan te vechten. Integendeel, ik vroeg me af of mijn ouders niet werkelijk iets fout hadden gedaan. Ik schreef een dazibao om ze aan te klagen en zo mijn loyaliteit aan Mao te bewijzen. Mijn naïviteit zorgde voor diepe wonden in de relatie tussen mij en mijn ouders.

Hoe ouder ik werd, hoe meer ik leerde over de waarheid achter deze zogenaamde revolutie. Ik realiseerde me ook dat mijn familie en ik relatief geluk hadden gehad vergeleken met honderdduizenden onschuldige mensen die stierven in de eindeloze politieke campagnes. Ik heb veel spijt en ik voel me nog steeds ongemakkelijk als ik terugkijk naar wat er gebeurd is tijdens de Culturele Revolutie.

China's Culturele Revolutie - vragenblad

Bron A – Mao's Rode Boekje

1. Wat was het doel van het Rode Boekje van Mao?
2. Gebruik bewijs uit de bron: Wat zijn de twee redenen dat de jeugd belangrijk is voor de toekomst van China?
3. Hoe zou een jonge Chinees in 1964* zich hebben gevoeld bij het lezen van deze uitspraken?
* In 1964 verscheen het Rode Boekje van Mao voor het eerst.

Bron B – Lied van de Rode Gardisten

1. Wie schreef dit lied en wat vertelt dit je? Met welk doel is het lied geschreven, denk je?
2. Gebruik delen van de tekst in je antwoord: Wat is de hoofdboodschap van het lied?
3. Waarom zou een jonge Chinees in 1967 dit lied graag gezongen hebben?

Bron C & D – Herinneringen aan de Culturele Revolutie

1. Op welke manier zijn bron C & D dezelfde soort bronnen en op welke manier verschillen ze van elkaar?
2. Acht je deze bronnen betrouwbaar? Geef argumenten voor en tegen en gebruik bewijs uit de bronnen zelf.
3. Rae Yang uit bron C en Fan Cau uit bron D hebben beide een dazibao geschreven. Yang klaagde haar lerares aan en Fan haar ouders. Leg uit dat hun acties hetzelfde zijn, maar ook verschillend.
4. Wat zijn, volgens deze twee bronnen, de redenen voor jonge mensen om zich aan te sluiten bij de Rode Garde?.

Gebruik bewijs uit de bronnen en de tijdlijn om deze vraag te beantwoorden:

Waarom werd de Chinese jeugd zo meegesleurd in de Culturele revolutie?